

Život na venkově nás baví!

MAS Litomyšlsko

Evaluace SPL

2013

Prosinec 2013

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Obsah:

Základní údaje MAS	3
Popis SPL, Fichí a rozpočtu	4
Popis cílů SPL	4
Popis priorit SPL.....	4
Popis Fichí.....	5
Aktualizace SPL a Fichí.....	7
Předpokládaný rozpočet, skutečně čerpaný rozpočet k 31.12.2013	7
Přehled alokací k 31.12.2013	8
Výzvy – časový přehled k 31.12.2013.....	9
Počet podaných žádostí o dotaci do jednotlivých Fichí k 31.12.2013.....	9
Finanční naplnění Fichí vzhledem k plánovanému rozpočtu k 31.12.2013.....	10
Metodický postup pro evaluaci	11
Monitorovací indikátory stav k 31.12.2012.....	12
Hodnotící otázky.....	13
Povinné hodnotící otázky	13
Otázky zvolené MAS	14
Způsob zodpovězení hodnotících otázek	14
Odpovědi na hodnotící otázky.....	15
Závěry a doporučení.....	20
Soulad použitých monitorovacích indikátorů se sledovanými prioritami a cíli, rovnováha mezi Fichemi dle SPL.....	20
Míra dosažení cílů.....	20
Doporučení na základě výsledku hodnocení.....	21

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Základní údaje MAS

Název společnosti:	MAS Litomyšlsko o.p.s.
Datum podpisu Dohody se SZIF:	22.9.2009
Právní forma:	Obecně prospěšná společnost
Rok založení:	2007
Rok schválení SPL:	2009

Základní statistické údaje MAS

Sledovaný indikátor	Stav 9/2011	Stav 12/2012	Stav 12/2013
Rozloha	386 km ²	403 km ²	432 km ²
Počet obcí	38/2	40/2	42/3
Počet obyvatel	29 834	29 983	31 438
Míra nezaměstnanosti	8,17 % k 31.5.2011		
Počet zakladatelů	16	16	16
-Z toho počet obcí, svazků obcí	7	7	7
-Z toho počet podnikajících sub.	1	1	1
-Z toho počet NN, církví	2	2	2
-Z toho počet zeměděl. subjektů	6	6	6
Počet veřejný sektor	7	7	7
Počet soukromý sektor	9	9	9
Nový člen	0	2	5

Území působnosti MAS Litomyšlsko (dále jen MAS) se v roce 2012 rozšířilo o obce Nové Hrady a Leština. V roce 2013 přistoupily do MAS tři obce, které se staly zároveň členy společnosti. V tuto chvíli má MAS celkem pět členů a to České Heřmanice, Vračovice-Orlov, Zálší, Nové Hrady a Leština. Počet zakladatelů MAS je neměnný. Na činnosti MAS Litomyšlsko se aktivně podílí většina zakladatelů především prostřednictvím účasti na jednání orgánů MAS a pracovních skupin spolupracujících na realizaci projektů MAS.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Popis SPL, Fichí a rozpočtu

Popis cílů SPL

Celkovým cílem Strategického plánu Leader MAS Litomyšlsko je trvale udržitelný rozvoj v regionu v návaznosti na město Litomyšl. Tento celkový cíl je dále členěn dle struktury Programu rozvoje venkova na opatření, podopatření osy III. a další dílčí cíle:

- různorodost zemědělských aktivit ve směru nezemědělské produkce, rozvoj nezemědělské produkce a podpora zaměstnanosti,
- zlepšení kvality života ve venkovských oblastech v oblasti vybavenosti a služeb v obcích do 2000 obyvatel,
- zlepšení kvality života ve venkovských oblastech v oblasti základní technické a dopravní infrastruktury a zlepšení vzhledu obcí,
- zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace ekonomických aktivit prostřednictvím aktivit v oblasti cestovního ruchu,
- různorodost venkovské ekonomiky - podpora zakládání podniků a jejich rozvoje.

Popis priorit SPL

Priority Strategického plánu Leader MAS Litomyšlsko vycházejí ze struktury Programu rozvoje venkova, opatření a podopatření osy III.

- Diverzifikace činností nezemědělské povahy
- Občanské vybavení a služby
- Obnova a rozvoj vesnic
- Podpora cestovního ruchu
- Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Popis Fichí

Fiche číslo 1 je přiřazena k Opatření 1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy, jehož hlavním cílem je různorodost zemědělských aktivit ve směru nezemědělské produkce, rozvoj nezemědělské produkce a podpora zaměstnanosti. Specifickým cílem této Fiche je, aby zemědělské subjekty produkovali OZE, aby se v rámci diverzifikace činností zemědělských subjektů směrem k nezemědělským dosáhlo výrazného posílení ekonomického potenciálu a zajistily se tak podmínky pro kvalitní život místních obyvatel a stabilita venkovského prostoru při podpoře zaměstnanosti.

Fiche číslo 2 je přiřazena k Podopatření 2.1.2. Občanské vybavení a služby, jehož hlavním cílem je zlepšení kvality života ve venkovských oblastech. Důvodem zavedení této Fiche je nedostatečná vybavenost a služby v obcích do 2000 obyvatel (projekty, které působí v obci s počtem obyvatel menším než 2000 jsou bodově zvýhodněny) v oblasti veřejné správy, školství, zdravotnictví, kultury a sociálních služeb, spolkových činností, předškolní a mimoškolní péče o děti, základní obchodní infrastruktury, tělovýchovy a sportu, nedostatečné zázemí pro aktivity místních společenských, kulturních, zájmových a sportovních organizací a spolků a církví a jejich organizací, které přispívají k zachování tradic a upevňují lokální identitu a mezilidské vztahy.

Fiche číslo 3 je přiřazena k Podopatření 2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic, jehož hlavním cílem je také zlepšení kvality života ve venkovských oblastech. Specifickým cílem této Fiche je podpora malých obcí v oblasti základní dopravní a technické infrastruktury a zlepšení vzhledu obcí a tím zlepšení životních podmínek a zvýšení atraktivity vesnic pro bydlení, podnikání a relaxaci.

Fiche číslo 4 je přiřazena k Opatření 1.3.1 Podpora cestovního ruchu, jehož hlavním cílem je zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace ekonomických aktivit. Specifickým cílem Fiche je rozvoj aktivit v rámci rozvoje venkovské ekonomiky směrem k činnostem v cestovním ruchu, především venkovské turistice, zejména na využití potenciálu zemědělských farem v oblasti agroturistiky. Dotace je určena na vybudování rozhleden, pěších a lyžařských tras a stezek, vinařských stezek, hipposteze a dalších tematických stezek mimo území lesů.

Fiche číslo 5 je přiřazena k Opatření 1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje, jehož hlavním cílem je různorodost venkovské ekonomiky. Specifickým cílem této Fiche je především vytváření nových pracovních míst a rozvoj hospodářské struktury nezemědělských aktivit. Cílem Fiche je realizace podnikatelských aktivit ve venkovských oblastech v rámci diverzifikace činností zemědělských subjektů směrem k nezemědělským podnikatelským činnostem.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Dílčí sledované oblasti, kterými jsou naplňovány cíle a priority stanované v SPL s rozdělením dle jednotlivých Fichí a uvedením počtu realizovaných aktivit nebo projektů v každé sledované oblasti.

Přehled vychází z vyhodnocení výstupů a dopadu realizovaných projektů v Opatření IV.1.2.Sledované oblasti	Fiche 1	Fiche 2	Fiche 3	Fiche 4	Fiche 5
Produkce zemědělských subjektů OZE					
Diverzifikace činností zemědělských subjektů směrem k nezemědělským aktivitám	1				
Podpora zaměstnanosti					
Obnova veřejného prostranství		7	4		
Vybavenost obcí v oblasti zdravotnictví					
Vybavenost obcí v oblasti kultury		5			
Vybavenost obcí v oblasti sociálních služeb		1			
Vybavenost obcí v oblasti spolková činnost		2			
Vybavenost obcí v oblasti předškolní a mimoškolní péče		1			
Vybavenost obcí v oblasti základní obchodní infrastruktury					
Vybavenost obcí v oblasti tělovýchovy a sportu		1			
Vybavenost obcí v oblasti církevní		1	1		
Vybavenost obcí v oblasti dopravní infrastruktury			4		
Vybavenost obcí v oblasti technické infrastruktury					
Vybavenost obcí v oblasti venkovské turistiky				1	
Rozvoj v oblasti hospodářské struktury					2

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Zhodnocení

Z výše uvedené tabulky je patrné, že se daří úspěšně realizovat projekty, které jsou v souladu s cíli SPL, především v oblastech vybavenosti obcí v oblasti kultury a úpravy veřejného prostranství. Tyto sledované činnosti jsou obsaženy v cíli SPL „Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech v oblasti vybavenosti a služeb v obcích do 2000 obyvatel“ a v cíli SPL „Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech v oblasti základní technické a dopravní infrastruktury a zlepšení vzhledu obcí“.

Aktualizace SPL a Fichí

V roce 2013 proběhla aktualizace SPL z důvodu přistoupení tří obcí do území působnosti MAS Litomyšlsko, které se zároveň staly členy společnosti (viz Základní údaje MAS). Proběhla také aktualizace SPL související se změnou statutu společnosti, která se týkala Programového výboru (odstoupení jednoho člena – v současnosti má Programový výbor tři členy). Všechny Fiche a preferenční kritéria jsou v roce 2013 neměnné (aktualizace Fichí proběhla v roce 2012). V roce 2012 do MAS přistoupilo (jako člen společnosti) Sdružení obcí Touloucovy Maštale, které následně začátkem roku 2013 od členství upustilo.

Předpokládaný rozpočet, skutečně čerpaný rozpočet k 31.12.2013

	% z rozpočtu (dle platného SPL)	% z rozpočtu (stav k 31.12.2013)	Podané žádosti na MAS 6. + 7. výzva		Schválené žádosti od MAS 6. + 7. výzva		Proplacené projekty od SZIF 6. + 7. výzva	
			ks	Kč Dotace	ks	Kč Dotace	ks	Kč Dotace
Fiche 1	10	5	2	594000	1	300000	0	0
Fiche 2	28	36,5	17	5600080	7	2166425	0	0
Fiche 3	24	27,1	8	3068769	4	1608969	0	0
Fiche 4	19	7,6	1	450000	1	450000	0	0
Fiche 5	19	7,1	3	547986	2	420000	0	0
Celkem	100	100	31	10260835	15	4945394	0	0

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Přehled alokací k 31.12.2013

Roky	Celková alokace (Kč)	Alokace IV.1.2 (Kč)	Původně zázavazkováno IV.1.2 (Kč)	Dosud proplaceno IV.1.2 (Kč)
2009	4063240	3788343	2810401	2808011
2010	7713987	7089766	4247533	4247533
2011	4065621	3455778	3455778	3005514
2012	5112071	4089657	4089657	3832965
2013	5806886	4645509	4945394	0

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Výzvy – časový přehled k 31.12.2013

	1. výzva (od-do)	2. výzva (od-do)	3. výzva (od-do)	4. výzva (od-do)	5. výzva (od - do)	6. výzva (od - do)	7. výzva (od - do)
Fiche 1		24.3.- 21.5.2010	28.7.- 24.9.2010	20.4.- 13.5.2011	1.12.2011- 20.1.2012	20.12.2012 – 1.2.2013	
Fiche 2	27.11.- 1.2.2011		28.7.- 24.9.2010	20.4.- 13.5.2011	1.12.2011- 20.1.2012	20.12.2012 – 1.2.2013	23.4.2013 – 15.5.2013
Fiche 3		24.3.- 21.5.2010	28.7.- 24.9.2010	20.4.- 13.5.2011	1.12.2011- 20.1.2012	20.12.2012 – 1.2.2013	
Fiche 4		24.3.- 21.5.2010	28.7.- 24.9.2010	20.4.- 13.5.2011	1.12.2011- 20.1.2012	20.12.2012 – 1.2.2013	
Fiche 5		24.3.- 21.5.2010	28.7.- 24.9.2010	20.4.- 13.5.2011	1.12.2011 - 20.1.2012	20.12.2012 – 1.2.2013	

Počet podaných žádostí o dotaci do jednotlivých Fichí k 31.12.2013

Číslo Fiche	Počet vyhlášení	Počet podpořených projektů	Celková výše dotace
1	5x	2x	594.000,-
2	6x	28x	9.241.306,-
3	5x	20x	7.536.977,-
4	5x	4x	1.402.407,-
5	5x	5x	872.935,-

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Finanční naplnění Fichí vzhledem k plánovanému rozpočtu k 31.12.2013

Finanční plán finančního plnění:

Roky	Fiche 1	Fiche 2	Fiche 3	Fiche 4	Fiche 5	Činnost MAS
2010	0%	46%	40%	6%	0%	8%
2011	11%	28%	24%	11%	11%	15%
2012	11%	28%	24%	11%	11%	15%
2013	11%	28%	24%	11%	11%	15%

Skutečnost finančního plnění:

Roky	Fiche 1	Fiche 2	Fiche 3	Fiche 4	Fiche 5	Činnost MAS
2010	0%	50,02%	43,85%	5,66%	0%	8%
2011	8,51%	50,57%	30,94%	0%	9,98%	15%
2012	0%	43,6%	42,8%	11%	2,6%	18,7%
2013	5%	36,5%	27,1%	7,6%	7,1%	16,7%

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Metodický postup pro evaluaci

Evaluace vychází z metodiky pro střednědobé hodnocení SPL, z vlastních zkušeností pracovníků MAS, z postupů stanovených v SPL, z monitorovací zprávy MAS a výsledků hodnotícího dotazníkového šetření, kterého se účastnili úspěšní příjemci dotace z opatření IV.1.2. v regionu MAS. Nejprve byla vypracována monitorovací zpráva MAS, která sledovala naplnění všech cílů, priorit a administrativních postupů stanovených v SPL. Byl vyhotoven a rozeslán dotazník cílové skupině (úspěšní příjemci dotací, jejichž projekty byly ukončeny a nacházejí se ve fázi udržitelnosti), ve kterém byly obsaženy povinné otázky pro monitoring v době udržitelnosti a hodnotící otázky zaměřené na získání zpětné vazby od příjemců dotace k činnosti MAS a na její působení v území. Ze všech těchto výstupů byla vytvořena evaluace. Výstupy z evaluace SPL, především pak návrhy v oblasti nástrojů k dosažení cílů SPL, slouží jako podklady pro aktualizaci SPL, budou zaneseny do aktualizace SPL a Fichí a budou také jedním z podkladových zdrojů pro vytvoření strategického dokumentu MAS na příští období – Integrovaná strategie rozvoje území.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Monitorovací indikátory stav k 31.12.2013

Monitorovací indikátory nastavené v SPL

	Monitorovací indikátor	Plánovaný stav pro konec roku 2013	Skutečný stav pro konec roku 2013
1.	Počet vytvořených nových pracovních míst	2	2/100%
2.	Počet obnovených hospodářských budov, ploch	2	5/250%
3.	Počet obnovených budov, prostor, ploch v obcích	2	7/350%
4.	Počet podpořených společenských, kulturních, sportovních akcí	2	10/500%
5.	Počet školení, vzdělávacích akcí	1	7/700%
6.	Propagační materiály	2	11/550%
7.	Zlepšení veřejných prostranství, infrastruktury	2	15/750%
8.	Obnova přírodních lokalit, stezek	2	3/150%
9.	Počet nových podnikatelských subjektů	2	1/50%

Z výše uvedeného přehledu plnění nastavených indikátorů vyplývá, že většina indikátorů je naplněna a u několika indikátorů došlo k výraznému překročení plánovaných hodnot.

Výrazné překročení plánovaných hodnot je patrné především u indikátorů, které se vztahují k podpoře společenských, kulturních a sportovních aktivit, dále pak v rámci propagačních materiálů (na uvedeném počtu se podílí vlastními aktivitami mimo SPL činnost MAS). K dalšímu výraznému převýšení u indikátorů došlo u zlepšení veřejných prostranství, počtu školení a vzdělávacích akcí a obnovy budov.

Nenaplněn zůstal pouze indikátor č. 9, jehož předmětem je zahájení činnosti nových podnikatelských subjektů. Tento indikátor bylo obtížné naplnit vzhledem ke skutečnosti, že vznik nových podnikatelských subjektů je sině ovlivněn vnějšími faktory neovlivnitelnými ze strany MAS (charakter území, celkový makroekonomický vývoj v ČR i ve světě...). Téměř celosvětově nepříznivá ekonomická situace se totiž projevila také v poklesu podnikajících osob i v zájmu o podnikání v rámci ČR i v regionu působnosti MAS Litomyšlsko.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Jen v rámci Pardubického kraje totiž klesl vlivem ekonomické situace podíl osob samostatně výdělečně činných, které mají podnikání jako hlavní činnost, od doby stanovení příslušného indikátoru v SPL (tj. 2009 - 2013) z 28 721 na 26 825 osob, což představuje pokles o 6,6 %. V celé ČR pak došlo ke snížení počtu osob samostatně výdělečně činných, které mají podnikání jako hlavní činnost, za stejnou dobu o 7,2%. Uvedené údaje vycházejí z dat České správy sociálního zabezpečení.

Celkové ekonomické klima dokresluje statistika nezaměstnanosti. V této oblasti došlo také vlivem zhoršení podnikatelského klimatu v letech 2008 – 2013 k nárůstu počtu nezaměstnaných z 229 000 na 366 900, což představuje nárůst počtu nezaměstnaných cca o 60 % (zdroj: Český statistický úřad)

Růst nezaměstnanosti a pokles OSVČ (jejichž hlavní výdělečnou činností je právě podnikání) je ovlivněn nepříznivou ekonomickou situací v ČR i jiných zemích světa. Řada podnikajících osob byla nucena činnosti zanechat a nových zájemců o podnikání je minimální počet, obzvláště pak v malých obcích, kde není tak velká poptávka po službách jako ve větších městech.

Právě faktory tohoto typu MAS není schopna ovlivnit (přestože podpora začínajícím podnikatelům byla aktivně nabízena, nesetkala se s velkým zájmem) a k naplnění zmíněného monitorovací indikátoru tak zbývá jeden nově podnikající subjekt.

Hodnotící otázky

Povinné hodnotící otázky

- Do jaké míry napomohla podpora k dalším pracovním příležitostem ve vašem regionu?
- Do jaké míry napomohla podpora k zavádění víceodvětvových přístupů ve vašem regionu?
- Do jaké míry napomohla podpora k zavádění inovačních přístupů ve vašem regionu?
- Napomohla podpora k většímu zapojení mladých lidí do dění v regionu?
- Napomohla podpora k většímu zapojení žen do dění v regionu?

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Otázky zvolené MAS

- Měla realizace projektu vliv na zlepšení životního prostředí?
- Došlo ve vašem projektu k uplatnění rovných příležitostí?
- Došlo ve vašem regionu díky realizaci projektů ke zlepšení vybavenosti a základních služeb?
- Došlo díky realizaci projektů ke zvýšení společenských a kulturních aktivit v obcích?
- Využívali žadatelé prvky komunitního plánování při přípravě projektů?
- Rozšiřuje se povědomí o organizaci MAS?

Způsob zodpovězení hodnotících otázek

Způsob zodpovězení hodnotících otázek jsme zvolili formou dotazníkového šetření u příjemců dotace v období udržitelnosti, praktických zkušeností a poznatků pracovníků MAS, praktických poznatků a zkušeností získaných od jednotlivých členů orgánů MAS Litomyšlsko.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Odpovědi na hodnotící otázky

Do jaké míry napomohla podpora k dalším pracovním příležitostem ve vašem regionu?

V rámci Opatření IV.1.2. nebylo vytvořeno žádné pracovní místo. MAS přidělila preferenčnímu kritériu na vytvoření nového trvalého pracovního místa velký počet bodů, vzhledem k nízké maximální možné míře dotace je zřízení nového pracovního místa u žadatele velmi složité, komplikující jsou tak přísné podmínky dle pravidel pro vytvoření nového trvalého pracovního místa.

Pracovní příležitosti byly vytvořeny pouze samotnou MAS v rámci dalších činností a projektů MAS, předem určené práce vykonávali obyvatelé z území MAS.

Do jaké míry napomohla podpora k zavádění víceodvětvových přístupů ve vašem regionu?

Jako v předchozích výzvách, i v 5. výzvě inovace vycházely především od úspěšných žadatelů 4. a 5. výzvy. Žadatelé jsou více informováni a motivováni, aby navazovali spolupráci s dalšími organizacemi v regionu a prohlubovali tak vzájemnou spolupráci, čímž také dochází k předávání zkušeností.

MAS vyvíjí neustálou aktivitu směrem k subjektům v regionu. Prozatím využívá navázaných kontaktů přes orgány MAS, následně přes žadatele o dotaci. Díky propojování spolupráce s více subjekty je možné docílit realizaci zajímavých projektů. Aktivní spolupráci se podařilo MAS navázat s těmito subjekty: Obec Poříčí u Litomyšle, Obec Perálec, Obec Sebranice, Obec Budislav, Obec Trstěnice, Sdružení obcí Touloucovy Maštale, ZO ČSOP Pasíčka, Mikroregion Litomyšsko, Farní charita Nové Hradky u Skutče, Farní charita Litomyšl, IC Litomyšl, Naděje o.s., TJ Sokol Proseč, ZD Sloupnice a podnikatelské subjekty taktéž začínají využívat spolupráci s MAS, formou využívání propagace prostřednictvím aktivit MAS – Partners Financial Services a.s. a participace subjektu Zámek Nové Hradky – spolupráce při organizování společenských aktivit a soutěží a členství ve Správní radě a pracovních skupinách. Dále se spolupráce rozšířila na Lesy ČR, firma Gerimo, ZŠ Budislav, Mateřské školy v regionu v území. MAS zvýšila využívání pracovních skupin a zapojuje tak do činnosti další obyvatele a subjekty z regionu.

MAS dále podporovala víceodvětvovou spolupráci mezi různými subjekty v území, prostřednictvím preferenčních kritérií byly ještě více bodově zvýhodněny projekty, které obsahovaly víceodvětvový přístup, který byl připravený a realizovaný ve spolupráci s dalšími subjekty nebo se spoluúčastí veřejnosti a který byl subjekty dlouhodobě plánovaný a připravovaný nebo byl součástí nějakého strategického dokumentu. Nově byli žadatelé bodově zvýhodněni za provedení propagace k projektu, čímž se žadatelé naučili využívat reklamu na zviditelnění své organizace a propagace svých aktivit.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Do jaké míry napomohla podpora k zavádění inovačních přístupů ve vašem regionu?

V rámci realizace projektů došlo k inovacím jak technologickým, tak organizačním. V technologických inovacích docházelo k používání nových a moderních materiálů. Organizační inovace se projevily především v činnosti spolků, které obdržely dotace na vybavení nebo drobné úpravy prostor, dotace tak umožnily lepší organizaci provozu a aktivit realizovaných pro cílové skupiny.

Novou inovativní aktivitou MAS je Projekt Finanční gramotnost, jehož cílem je naučit obyvatele hospodařit s penězi a zvýšit jejich znalosti v oblasti finanční gramotnosti. Vzdělávání je realizováno pro žáky základních škol, studenty středních škol, pro jejich učitele a pedagogy a také pro širokou veřejnost.

Uplatnění inovačních přístupů je MAS hodnoceno v rámci povinného preferenčního kritéria, MAS podporuje inovativní projekty, jsou hodnoceny vysokým počtem bodů v rámci preferenčního kritéria a žadatelé jsou při konzultacích informováni o výhodnosti zařazení inovačních prvků do připravovaného projektu.

Sama MAS používá inovační přístupy především v používání moderních technologií komunikaci a prezentaci. Inovaci lze také sledovat v marketingových postupech, kde se MAS snaží o používání marketingových metod pro zjišťování realizovaných aktivit a jejich dopadů a pro zjišťování potřeb v regionu. Doposud byly využívány formy dotazníků a zjišťování potřeb formou osobních rozhovorů. Nejčastější příležitosti pro využití inovativních přístupů při komunikaci byly při přípravě a konání různých seminářů a setkání subjektů v regionu – semináře na různá témata.

Napomohla podpora k většímu zapojení mladých lidí do dění v regionu?

Ve většině případů byly projekty orientovány i na mladé lidi do 30 let a mladí lidé využívají výstupy projektu nebo se do realizace projektu sami aktivně zapojili. Zaměstnanci žadatelů a příjemců jsou často mladí lidé, kteří se podílejí na přípravě, realizaci nebo administraci projektů a následně využívají i výstupů projektů.

MAS se podařilo zapojit do své činnosti i mladé lidi do 30 let. Členy orgánů MAS jsou mladí lidé do 30 let – ředitel MAS, člen správní rady, 2 členové výběrové komise, člen dozorcí rady, spolupracující administrativní pracovník a grafička mladší 30 let na dohodu o provedení práce.

Podpora projektům realizovaných v rámci MAS Litomyšlsko z PRV významně napomohla většímu zapojení mladých lidí do dění v regionu – Projekt „Nejlepší venkovská školka regionu MAS Litomyšlsko“.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Napomohla podpora k většímu zapojení žen do dění v regionu?

Ženy byly zapojeny do přípravy a realizace projektů a aktivně využívají jeho výstupů (např. podpora mateřského centra). Zaměstnanci žadatelů a příjemců jsou často ženy, jedná se především o zástupce neziskových a církevních organizací, ale také o zástupce obcí. Tyto ženy se podílejí na přípravě, realizaci nebo administraci projektů a následně využívají i výstupů projektů.

V orgánech MAS působí ženy – administrativní pracovnice, grafička, členky správní rady, členka výběrové komise, členky programového výboru a členka dozorčí rady. Spolupráce s Farní charitou Nové Hradky u Skutče a s Farní charitou Litomyšl je také se ženami, které jsou ředitelkami organizací.

S MAS spolupracují další ženy, např. účetní, zpracovatelka žádostí o dotace v rámci ESF apod..

Podpora projektům realizovaných v rámci MAS Litomyšlsko z PRV významně napomohla většímu zapojení žen do dění v regionu. Nejsilnější podpora činnosti MAS Litomyšlsko ze strany žen byla při realizaci projektu „Nejlepší venkovská školka regionu“, kdy byla vytvořena pracovní skupina složená z žen a dívek z regionu, které mají pedagogické vzdělání či praxi a které pomohly zorganizovat a zrealizovat přínosný projekt pro školky v regionu.

Měla realizace projektu vliv na zlepšení životního prostředí?

V rámci Opatření IV.1.2. byly realizovány projekty zaměřené na obnovu zeleně v obcích a nové naučné stezky, jejichž součástí je vysazení nové zeleně, umístění odpadkových košů apod. Vybudováním nových komunikací v rámci projektu došlo ke snížení prašnosti v obcích a nové komunikace měly vliv na zlepšení pohybu osob bez rizika zranění. V rámci realizovaného projektu v Opatření III.1.3 došlo k nové výsadbě zeleně.

MAS zrealizovala v roce 2012 projekt „Chceme čistý les“, který má ekovýchovný charakter. Jedná se o umístění informačních cedulí mezi obec Budislav a město Proseč, kde děti ze ZŠ namalovaly obrázek zvířete, které žije v lese a které je ohroženo znečištěním životního prostředí, obrázky byly umístěny na tabule a ty byly spolu s textem informujícím o vzdálenosti k nejbližšímu kontejneru zabudovány na místa často využívaná jako odkladiště odpadků. Po umístění těchto informativních tabulí se viditelně snížilo množství odpadků odhozených u komunikace.

Došlo ve vašem projektu k uplatnění rovných příležitostí?

V rámci Opatření IV.1.2. byly předkládány a realizovány projekty, které měly řešit problémy s bariérovými přístupy, začlenění sociálně znevýhodněných osob nebo osob ohrožených sociálním vyloučením. Většina projektů byla zaměřena na širokou veřejnost a byla nediskriminační.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Došlo ve vašem regionu díky realizaci projektů ze zlepšení vybavenosti a základních služeb?

V rámci Opatření IV.1.2 byly předkládány projekty, které řešily zlepšení vybavenosti a základních služeb v obcích regionu. Z analýzy vyplývá, že největší část předkládaných projektů řešila tuto otázku. Žadatelé byli především zástupci obcí, spolků, církví a NNO. Žádosti se týkaly nejvíce obnovy stávajících prostor pro provozování činnosti spolků a jejich zázemí. Obce žádaly nejčastěji na obnovu veřejných prostranství a obnovu dopravní infrastruktury. Žadatelé a úspěšnými realizátory projektů byly také církve, které tak přispěly ke zlepšení základního vybavení obcí v regionu a rozšíření služeb v obcích.

MAS také vyvíjela aktivity pro zlepšení vybavenosti a základních služeb v obcích regionu. Jednou z aktivit bylo poskytování konzultací potenciálním žadatelům do jiných dotačních titulů než je PRV případně do jiných opatření PRV, než které jsou využívány MAS.

Došlo díky realizaci projektů ke zvýšení společenských a kulturních aktivit v obcích?

V rámci Opatření IV.1.2 byly předkládány žádosti o dotaci, jejichž předmětem a cílem bylo zvýšení společenského a kulturního života v obci. Monitoring v době udržitelnosti projektu prokázal zvýšení společensko-kulturních aktivit v obcích, kde se realizovaly projekty.

MAS vyvíjela aktivity pro zvýšení společenských a kulturních akcí v oblasti podpory propagace. Zde funguje i spolupráce s MAS Železnohorský region. MAS uspořádala ojedinělou akci – soutěž „Nejlepší venkovská školka regionu“ jejíž součástí byla výstava s hodnocením nejlepších výtvarných projektů. Výstava byla hojně navštěvována a do hlasování o nejlepší výtvarný projekt se zapojil vysoký počet účastníků.

Využívali žadatelé prvky komunitního plánování při přípravě projektů?

Při přípravě žádosti o dotaci žadatelé využívali prvků komunitního plánování. S narůstajícími zkušenostmi z jednotlivých výzev žadatelé vyvíjeli čím dál větší aktivity v rámci komunitního plánování a předkládali dotazníky, ankety a zápisy z jednání k připravovaným projektům. MAS cíleně doporučovala hlavně zástupcům obcí, ale i zástupcům spolků, aby kladli důraz na komunitní plánování. MAS se tímto snaží „naučit“ zástupce jednotlivých subjektů, které mají přímou i nepřímou návaznost na veřejnost, aby s veřejností spolupracovali, dotazovali se na potřeby a názory občanů. Hlavním cílem této snahy není získání většího počtu bodů při hodnocení žádosti, ale podpora zavádění marketingového způsobu myšlení a způsobu zjišťování potřeb. Je kladen důraz na to, aby byla veřejnost zapojena do přípravy projektu, aby dostala možnost vyjádřit se k záměrům žadatelů. Zástupci jednotlivých subjektů tak získají zpětnou vazbu k projektu a zlepší se také vztahy mezi obyvateli a předkladateli jednotlivých projektů.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

MAS také vyvíjí aktivity, kdy díky průzkumům zjišťuje potřeby v regionu, nejčastěji formou osobních konzultací a kontaktem s obyvateli v regionu. Výsledkem těchto kontaktů a nezávazných rozhovorů je mnoho prokonzultovaných rozpracovaných projektových záměrů, které jsou pečlivě evidovány, dále se pracuje na jejich realizaci a hledají se finanční prostředky na jejich realizaci.

Rozšiřuje se povědomí o organizaci MAS?

Hlavním ukazatelem a zdrojem dat jsou přibývající žadatelé o dotaci. V každé výzvě narůstá počet žádostí o dotaci a objevují se noví žadatelé, kteří dosud nežádali do Opatření IV.1.2.

Dalším indikátorem značícím zvyšující se povědomí o činnosti MAS je rozšiřující se spolupráce se subjekty v území. Spolupráce je ve formě prezentace společenských akcí, účasti na seminářích a spolupráce na projektech, které mají za úkol podpořit rozvoj území. MAS distribuuje příspěvky do zpravodajů obcí, prezentuje svoji činnost na svých webových stránkách a na stránkách obcí a spolupracujících subjektů, realizovala vitrínu před kanceláří MAS, kde zveřejňuje nejdůležitější akce a prezentuje zrealizované projekty z Opatření IV.1.2. MAS se aktivně zapojuje do spolupráce s ostatními MAS a do činnosti dalších subjektů jako jsou KS NS MAS, NS MAS ČR.

V roce 2012 byl vydán propagační leták informující o zrealizovaných projektech. Byl poprvé vydán Zpravodaj MAS Litomyšlsko, jeho 1. a 2. číslo, byl realizován projekt „Nejlepší venkovská školka regionu MAS Litomyšlsko“, kterému byla vytvořena silná propagace ve zpravodajích obcí, Svitavském deníku, na internetových stránkách MAS a obcí, formou tiskové zprávy obcím a spolupracujícím subjektům, plakáty. Další propagace MAS se uskutečnila díky projektu Finanční gramotnost prostřednictvím reklamy v rádiu, v regionální televizi, na facebooku, formou letáků a inzerátů. Díky této akci se MAS dostala do podvědomí více obyvatel v území a dále v této činnosti pokračovala i v roce 2013.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Závěry a doporučení

Soulad použitých monitorovacích indikátorů se sledovanými prioritami a cíli, rovnováha mezi Fichemi dle SPL

Nastavení Fichí přesně odpovídá nastavení cílů a priorit v SPL. V SPL jsou stanoveny cíle – podporovat veřejný sektor, soukromý sektor, cestovní ruch. Všechny Fiche jsou takto nastaveny a opatření odpovídají nastaveným cílům a prioritám. Ve sledovaném období se dařilo plnit cíle a priority uvedené v SPL, stanovené monitorovací indikátory se daří plnit, často jsou dokonce plánované hodnoty výrazně překračovány. Indikátory v oblasti občanské vybavenosti a služeb, veřejné infrastruktury a veřejných služeb a aktivit MAS v oblasti realizace SPL jsou naplňovány s velkou rezervou.

Při vzniku SPL, kdy ještě nebyla známá finanční alokace, byl také zvolen indikátor, který může MAS se svými omezenými možnostmi jenom těžko ovlivnit (indikátor č. 9). Pro hodnocení SPL není tento indikátor příliš vypovídající o plnění cílů SPL. Zvažovalo se, že se tento indikátor č. 9 zcela vyřadí z monitorovacích indikátorů, jelikož není pro MAS příliš vypovídající. Nakonec jsme ho ponechali v rámci pozorování následného vývoje. Vývoj byl takový, že jsme tento indikátor nenaplnili, jelikož žadatelé nemají zájem o budování nových podnikatelských subjektů, což je způsobeno mnoha hlediska. Za prvé z hlediska přibývajících nezaměstnanosti, celkovému poklesu osob samostatně výdělečně činných, kteří tuto činnost provozují jako svoji hlavní činnost a dále také z finančního hlediska a hlediska udržitelnosti po dobu pěti let.

Míra dosažení cílů

Míra dosažení cílů je patrná z přehledu v tabulce na str. 12, kde je zřejmé, že se podařilo dosáhnout stanovených cílů v SPL nad 100%. Z tabulky na str. 6 vyplývá, že se nejvíce daří plnit cíle SPL, ke kterým jsou přiřazeny Fiche č. 2 a 3, které jsou orientovány na veřejný sektor. Soukromí podnikatelé a zemědělci žádali v letošním roce v malé míře. V předchozích letech jejich angažovanost byla skoro nulová. Tento závěr je patrný z míry naplnění Fichí, ve kterých jsou zemědělské subjekty oprávněnými žadateli, a také z projektů, které organizovala MAS jako další činnosti vedle plnění SPL v Opatření IV.1.2. Zemědělci se nezapojili do žádných aktivit, i když se daří kontaktovat drobné zemědělce a navazovat s nimi prvotní kontakty s předáváním informací.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Život na venkově nás baví!

Doporučení na základě výsledku hodnocení

Návrhy na zlepšení činnosti MAS na rok 2014

- Vyhledat nové formy financování činnosti a projektů MAS
- Restrukturalizace MAS podle metodiky pro standardizaci místních akčních skupin
- Prohlubovat spolupráci se stávajícími partnery
- Udržet úroveň poskytovaných služeb pro žadatele, příjemce a další subjekty z území
- Aktivně udržovat úroveň propagace a dále ji ještě více rozvíjet
- Zapojit do činnosti MAS více subjektů (prioritně ze soukromé sféry)
- Vytvoření strategie území (komunitním způsobem)
- Rozvoj poradenské činnosti směrem k subjektům na území působnosti MAS

Evaluaci provedl: Ing. Petr Vomáčka, ředitel MAS Litomyšlsko

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí